

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 1.10.2003
KOM(2003) 579 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Et europæisk vækstinitiativ

Investering i net og viden med henblik på vækst og beskæftigelse

Interimsrapport til Det Europæiske Råd

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Et europæisk vækstinitiativ

Investering i net og viden med henblik på vækst og beskæftigelse

Interimsrapport til Det Europæiske Råd

INDHOLD

1.	Indledning	3
2.	Det europæiske vækstinitiativs rækkevidde, omfang og virkninger	4
2.1	Hvorfor sætte fokus på net og viden?	4
2.2	Nuværende investeringsniveau og omfanget af planlagte ekstra investeringer	5
3.	Fremskridtene med vækstinitiativet: udviklingen siden juli 2003	8
3.1	Den politiske udvikling siden juli 2003	8
3.2	Mobilisering af finansielle ressourcer	9
4.	Henstillinger til Det Europæiske Råd	13
BILAG 1: En køreplan for viden og net.....		17
BILAG 2: Sammenfatning af aktioner/oplysning om de relevante EU-ressourcer.....		19

1. INDLEDNING

I Thessaloniki noterede Det Europæiske Råd sig, at Kommissionen agtede at tage et initiativ i samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank til at støtte vækst og integration ved at øge de samlede investeringer og den private sektors deltagelse i transeuropæiske net og større F&U-projekter. Det opfordrede i den forbindelse det italienske formandskab til at arbejde videre med disse planer.

Baggrunden for denne opfordring var den stagnerende vækst, den svækkede tillid hos erhvervslivet og forbrugerne, ringe investeringer og tegn på en cyklisk stigning i arbejdsløsheden.

Unionen ligger fortsat på kanten af vækst, men der må gøres noget mere. Lissabon-strategien er den rette køreplan for, hvorledes Europa igen kan bringes tilbage på sporet mod en stærk og vedvarende vækst og større samhørighed. Strukture reformerne i henhold til strategien skal gennemføres til fulde med engagement, nytænkning og politisk beslutsomhed, for at der kan genskabes vækst på et bæredygtigt grundlag.

Kommissionen fremhæver med dette forslag til et vækst initiativ visse nøgleelementer i Lissabon-strategien og opfordrer andre europæiske institutioner og medlemsstaterne til at medvirke til, at det bliver en succes. Kommissionen og medlemsstaternes regeringer må under de aktuelle økonomiske forhold sende et stærkt signal om forsvarlig økonomisk forvaltning for at styrke tilliden hos Unionens økonomiske potentiale og befæste den økonomiske vækst. Med dette initiativ kan de også rette kursen for Lissabon-strategien yderligere ved at udfylde hullerne i Europas fysiske infrastruktur og videngrundlag, ved målrettet at sætte skub i investeringerne og ved at forbedre lovgivningen og den offentlige støtte for dermed at tilskynde erhvervslivet til at innovere og investere.

Kommissionen gav en første skitse af dette vækst initiativ i begyndelsen af juli¹. I Kommissionens dokument beskrives de finansielle, lovgivningsmæssige og andre hindringer, som alt for ofte hæmmer og forsinker investeringer, særlig private investeringer i transeuropæiske net (TEN) og forskning, udvikling og innovation.

Kommissionen foreslår at fremme de private investeringer til støtte af net og viden ved at vedtage passende EF-lovgivning, opfordre medlemsstaterne til at følge de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2003² og fortsætte med at nyorientere deres offentlige udgifter uden nogen generel budgetforhøjelse og ved at gøre den bedste brug af eksisterende EF-finansieringskilder til støtte af et fælles program for specifikke vækst- og jobskabende investeringer i fysisk og menneskelig kapital og viden.

Medlemsstaterne deler de bekymringer, der ligger bag Kommissionens initiativ, og har siden mødet i Thessaloniki arbejdet med konkrete forslag til en indsats. Italien fremlagde sine idéer inden sommerferien, og der fokuseres deri i første række på en styrkelse af transportforbindelserne. Frankrig og Tyskland bekræftede i en fælles indstilling i september deres opbakning af Lissabon-reformerne og indkredsede ti investeringsprojekter inden for

¹ Et initiativ til vækst gennem investering i transeuropæiske net og F&U-projekter, SEK(2003) 813 af 9.7.2003.

² KOM(2003) 170 endelig af 24.7.2003.

telekommunikation og bredbåndsnet, forskning og udvikling, transportforbindelser og miljøudvikling.

Udfordringen er at bringe Unionen i stilling til bedst muligt at kunne opbygge sin fremtid. Det europæiske vækst initiativ repræsenterer et partnerskab om investeringer i net og viden og kan derfor gøre en forskel. Det kan sætte Det Europæiske Råd og specielt erhvervslivet og borgerne i stand til at afgive et tillidsvotum til vækstpotentialet på længere sigt i en udvidet og integreret Europæisk Union. Kommissionen vil tillige vurdere konsekvenserne af dette vækstinitiativ på lang sigt for EU-finansieringsmidlerne ved forberedelsen af de næste finansielle overslag.

I denne interimrapport

- redegør Kommissionen for rammerne for, omfanget og de potentielle virkninger af de nødvendige investeringer
- rapporterer Kommissionen om fremskridtene med de enkelte tiltag, der er skitseret i dokumentet fra juli
- retter Kommissionen henstillinger til Det Europæiske Råds møde i oktober.

2. DET EUROPÆISKE VÆKSTINITIATIVS RÆKKEVIDDE, OMFANG OG VIRKNINGER

2.1 Hvorfor sætte fokus på net og viden?

Det europæiske initiativ fokuserer på investering i vigtig infrastruktur, som kan hjælpe til med at gennemføre den alsidige pakke af økonomiske, sociale og miljømæssige reformer, der er indkredset i Lissabon-strategien. Ved at mobilisere investeringer i stabile makroøkonomiske rammer på to vigtige områder i Lissabon-strategien - net og viden - kan Unionen sende et magtfuldt signal til støtte af de igangværende reformer. De vigtigste virkninger på kort sigt for væksten vil være bidraget til at øge tilliden til Den Europæiske Unions potentiel. På mellemlang sigt vil nye investeringer give et afkast i form af produktions- og transporttidsbesparelser, øget kvalitet, hurtigere innovationstempo, øget konkurrence og større valgmuligheder for lokalisering. Endelig vil der være yderligere positive virkninger i form af samhørighed inden for den udvidede Union, da lande og regioner uden egnede infrastrukturer eller med begrænset adgang til viden og innovation får mulighed for at deltage i et virkeligt integreret videndrevet økonomisk område.

En første analyse, som Kommissionen har foretaget ved hjælp af økonometriske modeller, antyder, at en forøgelse af de offentlige investeringer med 1 % af BNP indledningsvis vil kunne bevirke en BNP-vækst på 0,6 %, hvilket vil stige til omkring 1 % på mellemlang sigt, hvis indsatsen opretholdes og betingelserne forbliver gunstige³. Hvad angår forskning og

³ Sådanne simulationer forudsætter, at alternativ investering ikke i væsentlig grad fortrænges, og at de ekstra udgifter ikke medfører eller øger det offentlige budgetunderskud. Finansiering af betydelige ekstra offentlige investeringer med underskuddet vil kunne afføde strammere pengepolitiske betingelser og/eller mindske forbruget, fordi forbrugerne eventuelt forventer en skattestigning senere, som kan mindske de positive virkninger af de offentlige investeringer på væksten i det lange løb.

innovation vil realisering af målet med 3 % af BNP til forskning kunne resultere i en anslået gevinst på 0,5 % af BNP eller 400 000 ekstra jobs hvert år⁴.

- Mere integrerede energi-, telekom- og transportmarkeder vil kunne omsættes i større økonomisk konkurrencedygtighed, flere og bedre jobs og tillige tilgodese miljømål f.eks. ved at reducere overbelastning. En videreudvikling af TEN-T (transeuropæiske transportnet) vil kunne skaffe EU-økonomien og samfundet en gevinst, som på længere sigt vil kunne anslås til en BNP-vækst på 0,23 %. Tabene på grund af overbelastning anslås til omkring 0,5 % af BNP, forsinkelser i investeringer i transeuropæiske transportnet koster økonomien mindst 8 mia. EUR hvert år udtrykt i omkostninger som følge af tidsspilde, og de tegner sig for 2 % af emissionerne fra transport⁵.
- Infrastrukturinvesteringer kan i betydelig grad stimulere vækst og jobskabelse. GALILEO, som er det første konkrete element i en europæisk rumpolitik, er et eksempel herpå. Et bidrag med offentlige midler på 2 mia. EUR vil kunne skabe et nyt marked til flere hundrede milliarder euro og flere hundrede tusinder af nye arbejdspladser.
- Bredbåndskommunikation og de nye tjeneste, som denne infrastruktur frøer med sig, vil blive en væsentlig kilde til jobskabelse i industrien og servicesektoren, sætte yderligere skub i den teknologiske innovation og blive rygraden i den videnbaserede økonomi. En bred adgang til bredbåndsinfrastruktur vil også påvirke væksten ved at forbedre kvaliteten af tjenesteydelser, som ændrer den måde, hvorpå virksomheder og offentlige forvaltninger arbejder.
- Fremme af investeringerne i forskning, udvikling og innovation⁶ ved at skabe et gunstigt forskriftsmæssigt, politisk og finansielt klima på EU-plan og nationalt plan vil i høj grad støtte den europæiske industris konkurrenceevne og bidrage til en vedvarende høj vækst og beskæftigelse i overensstemmelse med Lissabon-strategien.

En udvikling på disse områder skal imidlertid forløbe side om side med fremskridt med hele Unionens reformdagsorden. Hvis vi retter vores indsats mod klart definerede investeringsmål, kan vil hjælpe til at sikre, at der opnås resultater, og til at gøre indsatsen mere troværdig.

2.2 Nuværende investeringsniveau og omfanget af planlagte ekstra investeringer

Denne interimrapport giver et overblik over den aktuelle udvikling og behovet for et alsidigt udvalg af investeringsforslag og dertil hørende finansiering, som Kommissionen vil forelægge Det Europæiske Råd i december.

2.2.1 Transeuropæiske transportnet (TEN-T)

Fremskridtene med implementeringen af TEN-T-nettet har siden 1996 være ujævne. Rimelige fremskridt med færdiggørelsen af nationale strækninger af TEN-T-projekter er blevet udlignet af forsinkelser med transnationale forbindelser, særlig grænseoverskridende jernbanestrækninger. Næsten alle TEN-vejprojekter vil være

⁴ Kommissionen meddelelse "Investering i forskning: en handlingsplan for Europa", KOM(2003) 226 af 30.4.2003.

⁵ NEA's udvidede konsekvensanalyse af forslaget til ændring af TEN-T-retningslinjerne, 1.10.2003.

⁶ Medens der i konklusionerne fra Thessaloniki fokuseres på "større F&U-projekter", mener Kommissionen, at dette fokus på viden bør udvides til også at omfatte støtte til innovation og innoverende virksomheder. Det tredje element i dette initiativ er nu defineret som værende forskning, udvikling og innovation.

fuldført inden 2010, men for TEN-jernbaneprojekter bliver der kun tale om halvdelen.

Erfaringerne med tidligere TEN-initiativer viser, at hovedårsagen til forsinkelserne (på i gennemsnit fem år) med disse projekter og dermed de langsomme fremskridt har været:

- manglende koordination af strukturer, metoder og instrumenter, som ofte fører til ujævne fremskridt og en fragmentering af indsatsen, særlig i forbindelse med grænseoverskridende projekter. Kommissionen foreslår at afhjælpe dette forhold med indførelse af "anerkendelse af et projekts europæiske betydning" og begrebet "koordinator"⁷
- de langsomme fremskridt indtil for nylig med åbning af jernbanenettene for konkurrence, som har afholdt investorer fra at deltage i centrale prioriterede projekter
- fordelene ved internationale net er i vid udstrækning blevet overset af nationale offentlige investorer, da de ikke kunne opnå passende kompensation for dem i form af en passende byrdefordeling. Den tyske og franske regering har også fremhævet problemet med et forslag om en sammenkobling af de to nationale net for højhastighedstog.

Kommissionen har til opfølgning af arbejdet i arbejdsgruppen på højt niveau under ledelse af Karel Van Miert fremsat et nyt forslag til supplerung af listen over prioriteter både med hensyn til geografisk dækning og indsatsområde ("havets motorveje", GALILEO). Som helhed betragtet kræves der 220 mio. EUR indtil 2020 i investeringer til at anlægge disse forbindelser, hvoraf 75 % mellem nu og 2010 og 40 % inden 2006. Dette forudsætter, at der findes innoverende finansieringsløsninger og politisk engagement, således at der kan mobiliseres såvel private som offentlige finansieringsmidler.

2.2.2 *Bredbånd og eTEN*

Den Europæiske Union har sat sig det mål at garantere adgang i vide kredse til bredbåndskommunikation inden 2005. Der findes i øjeblikket ca. 17,5 millioner bredbåndstilslutninger i Den Europæiske Union, hvilket er dobbelt så mange som i juli 2002.

Hvad angår 3G-mobiltjenester, som tilbyder en mobil forbindelse til højhastigheds internet, befinder lanceringen af tjenesterne sig stadig på et tidligt stadium⁸, hvilket afspejler virkningerne af den økonomiske usikkerhed på mobilsektoren i de sidste to år.

Med hensyn til bredbånd styres investeringerne i hovedsagen af industrien som svar på en øget markedsefterspørgsel. De offentlige myndigheder kan dog spille en rolle med hensyn til at stimulere både efterspørgslen - særlig i fjerntliggende regioner, landområder og ugunstigt stillede områder - og udbuddet. Strukturfondene kan spille

⁷ KOM(2003) 564 af 1.10.2003.

⁸ I august 2002 havde medlemsstaterne tildelt i alt 62 3G-licenser. En operatør tilbød allerede 3G-tjenester og indberettede i alt 300 000 abonnemeter i tre medlemsstater.

en rolle. I perioden 2000-2006 er der omkring 5,5 mia. EUR til rådighed til støtte af mål med berøring til informationsfundet.

eEurope 2005-handlingsplanen og specifikke programmer for fremme af udviklingen af nye tjenester og nyt indhold spiller desuden også en rolle med hensyn til at stimulere efterspørgslen og investeringsklimaet. I vækstinitiativet omtales specifikt eTEN-programmet i denne forbindelse, som er blevet nyorienteret, så det bedre kan bidrage til at realisere målene i eEurope 2005-handlingsplanen. Der bevilges finansiel støtte (400 mio. EUR) over fem år til ibrugtagning af potentielle nye tjenester og applikationer på områder fra e-sundhed til e-forvaltning og inddragelse i informationsfundet. Det fokuserer på praktiske projekter, som kan stimulere efterspørgslen efter bredbåndsinfrastruktur og -indhold⁹. Den tyske og franske regering har også fremhævet behovet for digitalisering af jordbaseret fjernsyns- og radiospredning.

2.2.3 *Forskning, udvikling og innovation*

Omstilling til en videnbaseret økonomi er et centralt element i Lissabon-strategien. Men trods positive initiativer i nogle medlemsstater har tiltagene til en forøgelse af mængden af og en forbedring af miljøet for investering i forskning været spredte og træge. I nogle lande er den andel af de offentlige udgifter, der afsættes til forskning, endog faldet. Det er sket uanset det mål, som Det Europæiske Råd satte sig i 2002 om at øge investeringerne i forskning og udvikling til 3 % af BNP, idet to tredjedele af disse investeringer skal komme fra den private sektor. Hvis målet på 3 % skal nås, skal de offentlige og private investeringer øges med 8 % om året med en jobskabelse på over en million nye jobs inden for forskning.

En generel forbedring af de europæiske økonomiers evne til at investere i forskning skal fortsat stå i centrum for de europæiske politikker og ledsagende investeringer. Medens de seneste tal (2001) viser, at de samlede F&U-investeringer i EU15 stiger langsomt og nærmer sig 2 % af BNP, som er det højeste niveau nogensinde, er den gennemsnitlige årlige vækstrate på 1,3 % alt for lav til, at målet på 3 % kan nås. F&U-investeringskløften til De Forenede Stater er desuden blevet stadig større fra 120 mia. EUR i 2000 til 140 mia. EUR i 2001. Større europæiske firmaer har desuden advaret om, at deres planlagte forøgelse af F&U-investeringerne vil være at finde uden for Den Europæiske Union, medmindre vilkårene for støtte af disse investeringer forbedres drastisk. SMV'ers evne til at gøre større brug af teknologioverførsel og små nyere forskningsintensive virksomheders evne til at investere og innovere er også vigtigt. Kommissionen vil i denne forbindelse undersøge behovet for offentlig støtte til små nye forskningsintensive virksomheder set i forhold til konkurrence- og statsstøttereglerne.

Via sjette rammeprogram stilles der 17,5 mia. EUR til rådighed for forskning over fire år, hvilket mobiliserer cirka det samme beløb i private investeringer, men dette repræsenterer på årsbasis kun ca. 7 % af de nationale offentlige forskningsudgifter og omkring 5 % af industriens udgifter. Strukturfondene stiller desuden i perioden 2000-

⁹ eTEN dækker indtil halvdelen af omkostningerne ved gennemførlighedsundersøgelser vedrørende sådanne tjenester, indtil 10 % af omkostningerne ved ibrugtagning af de systemer og infrastruktur. Denne grænse har dog vist sig at være for lav til at anspore til at benytte EF-støtte til tjenesters ibrugtagningsfase, og Rådet og Europa-Parlamentet har i øjeblikket et forslag til behandling om en forhøjelse til 30 %.

2006 ca. 10 mia. EUR til rådighed til støtte af aktiviteter i tilslutning til forskning, teknologisk udvikling og innovation.

Det europæiske vækstinitiativ fokuserer mere klart på specifikke industrisektorer forsknings- og teknologibehov. Udgangspunktet er her erfaringerne med opstillingen af en strategisk forskningsdagsorden for luftfart, jernbaner og lignende igangværende initiativer inden for nanoteknologier og vejtransport. I de første europæiske teknologifora mødes vigtige aktører for at forme forskningsprioriteterne og de bredere sektorprioriteter for de kommende ti år og videre. Det nylige europæiske partnerskab om en brintbaseret økonomi, der skal fremme brugen af alternative energiproduktions- og distributionsteknologier og ikke-forurenende køretøjer er et yderligere eksempel. De byder på rammer for partnerskaber og konsensusdannelse mellem offentlig og privat forskning, erhvervslivet, politiske beslutningstagere, investorer og borgerne. De hjælper til en sammenhængende tilgang til udvikling af vigtige teknologisektorer ved effektivt at kombinere forskning med ibrugtagning-, implementerings- og lovgivningstiltag. De hjælper til at optimere afkastet på investeringer, sikre, at Europa mestrer vigtige teknologier, og at erhvervslivet og myndighederne anvender dem bedst muligt.

Fremme af miljøteknologier, særlig vedvarende energikilder, er en vigtig komponent i en strategi for bekæmpelse af klimaændringer og for realisering af Göteborg-målene. Mange virksomheder i sektoren holder sig tilbage på grund af et svagt kapitalgrundlag. Disse svagheder bør afhjælpes for at sætte yderligere gang i væksten i en sektor med et stort teknologiindhold og innovationspotentiel.

3. FREMSKRIDTENE MED VÆKSTINITIATIVET: UDVIKLINGEN SIDEN JULI 2003

Der er sket en række vigtige politiske udviklinger med berøring til de specifikke indsatsområder, der blev indkredset i juli. Der er taget en række første vigtige skridt, som skal følges op med andre efter den anbefalede tidsplan i afsnit 4.

3.1 Den politiske udvikling siden juli 2003

Transeuropæiske net

- I juli fremlagde Kommissionen et forslag til ændring af **eurovignet**-systemet. Når det en gang er vedtaget, burde det give investorerne større sikkerhed og samtidig bidrage til at gøre transport mere bæredygtig. Det burde også ansøre til privat deltagelse i vejtransportprojekter og give mulighed for, at indtægter af systemet geninvesteres i transportnettet generelt. Forslaget til direktiv om udbredelse af og indbyrdes kompatibilitet mellem automatiske bompengesystemer¹⁰ sammen med Galileo-satellitradionavigationssystemet vil i høj grad mindske ulemperne ved bompengesystemer.
- Kommissionen har stillet forslag til en ny ændring af **retningslinjerne og finansieringsreglerne for TEN-T-projekter**. Det bekræfter de prioriterede projekter for den udvidede Europæiske Union, vil tilstræbe, at EF-finansieringsmidlerne skaber bedre investeringsincitament ved en forhøjelse af støttesatsen fra 10 % til 30 % i for grænseoverskridende forbindelser, og lette processen for godkendelse og koordinering af projekter i en grænseoverskridende sammenhæng.

¹⁰ KOM(2003) 132 endelig af 23.4.2003.

- Endelig er Kommissionen i færd med at undersøge muligheden for en specifik **EF-garantifacilitet** for TEN-T-projekter (se nedenfor).

Bredbånd og eTEN

- Ved udgangen af juli **trådte det nye regelsæt for telesektoren i kraft**, og det er udformet til at fremme konkurrencen og dermed skabe grundlag for yderligere investering. Det er nu vigtigt, at reglerne anvendes effektivt for at forbedre sektorens udsigter.
- Ligeledes i juli offentliggjordes de ajourførte **retningslinjer for anvendelse af strukturfondene til at støtte investeringer i bredbånd og andre kommunikationsnetinfrastrukturer**. Formålet med dem er at hjælpe regionerne med at vurdere og udvælge investeringsprojekter, særlig i lyset af den forestående midtvejsrevision af strukturfondsprogrammerne og den efterfølgende tildeling af resultatreserven, som udgør 4 % af hvert programs samlede budget.
- Teleministrene bekræftede på deres uformelle møde i Viterbo (den 3.-5. september), at de ville offentliggøre **nationale bredbåndsstrategier** for højhastighedsadgang til internettet **inden året udgang** som ønsket af Det Europæiske Råd.

Forskning, udvikling og innovation

- Rådet tilsluttede sig den 22. september Kommissionens **handlingsplan for investering i forskning**¹¹ og opfordrede medlemsstaterne til at bidrage til dens øjeblikkelige implementering.
- Kommissionen og medlemsstaterne har arbejdet videre med at **benchmarke fremskridt mod målet med 3 %**, udveksle erfaringer og forberede reformer på en indbyrdes konsekvent måde med henblik på at opnå de første resultater inden medio 2004.
- I begyndelsen af september besluttede Kommissionen på basis af erfaringerne med de første europæiske teknologifora at lancere et **europæisk partnerskab om en brintbaseret økonomi** til at opstille en køreplan for dette fremtidige vigtige brændstof¹². Flere teknologifora er under oprettelse på vigtige områder inden for teknologi, og der er en første statusrapport under udarbejdelse.
- Inden for rumforskning nåede Rådet den 22. september til enighed om en **rammeaftale mellem ESA og EU**, som skal danne grundlaget for koordinerede investeringer i denne sektor.
- Der er nedsat en gruppe af personligheder til at fremkomme med en vision af et sikkert Europa og rådgive om, hvilken drejning den fremtidige forskning inden for sikkerhed skal tage. Der vil i 2004 blive truffet forberedelser vedrørende det **europæiske potentielle inden for sikkerhedsrelateret forskning**. Arbejdet med de første forslag er allerede langt fremme, som forventes forelagt i begyndelsen af 2004 sammen med EF-finansiering på 65 mio. EUR over tre år.

3.2 Mobilisering af finansielle ressourcer

Det europæiske vækstinitiativ er ledsaget af nye og innoverende forslag til at fremskaffe finansielle ressourcer, som står i forhold til Unionens politiske ambition, som denne omtales i

¹¹ KOM(2003) 226 af 30.4.2003.

¹² Disse foraers arbejde støttes via rammeprogrammet for forskning eller kan struktureres omkring specielt stiftede "fællesforetagender". Det rådgivende råd for luftfartsforskning i Europa tæller ca. 30 medlemmer og har et budget på 2,5 mio. EUR. for to år. Budgettet for det europæiske rådgivende råd for jernbaneforskning er på kun 800 000 EUR.

Lissabon-strategien, og som er at øge de generelle investeringer og den private sektors inddragelse i net og viden (TEN inden for transport og energi, bredbånd og eTEN og FUI (forskning, udvikling og innovation)). I øjeblikket giver den overmåde store opsparing og EIB-låns gode stilling på de internationale finansmarkeder en enestående mulighed for at mobilisere det disponible potentiel. Vi vil derfor rette kursen mod at bygge Unionens fremtid med endnu større beslutsomhed og give os i kast med de effektive investeringsprojekter, der er omtalt ovenfor, som vil bære frugt på længere sigt, og som udgør selve grundlaget for Europas aktuelle og fremtidige konkurrenceevne og samhørighed.

Der er gjort et særligt fremskridt sammen med EIB med hensyn til, hvordan EF-finansiering kan samles til støtte af dette initiativ.

Bidrag fra EF-budgettet

Initiativet tillægger de offentlige myndigheder på nationalt plan og EF-plan en endnu mere aktiv rolle. Det udnytter alt yderligere råderum, som de offentlige ressourcer på EF-plan byder på inden for rammerne af de aktuelle finansielle overslag, med henblik på at mobilisere private midler til prioriterede investeringsprojekter på fællesskabsplan. Der søges ingen forhøjelse af de offentlige budgetter som helhed. Initiativet byder på vejledning til medlemsstaterne sammen med en forsvarlig argumentation for, hvorledes de offentlige udgifter kan omfordeles til prioriterede investeringsprojekter.

EF-budgettet og det europæiske vækstinitiativ

- **TEN-budgetposten** bidrager med ca. 600 mio. EUR om året til finansiering af indtil 10 % af de samlede projektomkostninger.
- I indeværende periode skal **strukturfondene** støtte infrastrukturinvesteringer (energi, transport og telekom), forskning, teknologisk udvikling og innovation med indtil ca. 54 mia. EUR. Samhørighedsfondsressourcerne kan f.eks. mobilisere indtil 1,5 mia. EUR om året til infrastrukturinvesteringer i de fire samhørighedslande foruden bidraget fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU); der er afsat 10 mia. EUR til støtte af aktiviteter i forbindelse med forskning, teknologisk udvikling og innovation, og Den Europæiske Socialfond (ESF) bevilger 20 mia. EUR til IKT-kvalifikation og 7 mia. EUR til udvikling af iværksætterevner.
- **Sjette rammeprogram for forskning** omfatter 17,5 mia. EUR over fire år til støtte af F&U-investering i Europa. Arbejdsprogrammerne tilpasses i øjeblikket for at sikre, at de støtter de relevante aktioner i henhold til vækstinitiativet, navnlig med hensyn til oprettelse af europæiske teknologifora, inden for rammerne af de bredere retningslinjer for programmet.
- Kommissionen overvejer at oprette en innoverende **garantifacilitet til at lette privat finansiering af offentlig-private partnerskaber om TEN-projekter**. Garantifaciliteten skal yde tidsbegrænset dækning af specifikke risici i den umiddelbare post-konstruktionsfase, som i øjeblikket ikke er tilstrækkeligt dækket på finansmarkederne. Indledende skøn viser, at de ressourcer, der afsættes til denne facilitet, kan tredoble den finansielle kapacitet. Den nye garantifacilitet skal til dels finansieres med TEN-budgetbevillingerne og med indbetalte risikopræmier fra initiativtagerne samt med garantifacilitetens renteindtægter. Faciliteten bør matches med et tilsvarende engagement fra medlemsstaterne side og kunne suppleres med EIB-lån/-garantier. Der bør også sættes ind på at styrke teknikkerne for de offentlig-private partnerskaber inden for forskning.

Den Europæiske Investeringsbankkoncerns rolle

Flere regeringer har peget på støtte fra EIB som en vigtig faktor til at sikre langsigtede investeringers finansielle levedygtighed og særlig til at tiltrække privat finansiering og strukturere offentlig-private partnerskaber. Der er en klar synergi mellem nogle af de politiske tiltag, der bebudes i initiativet, og EIB's virke. Den kan f.eks. støtte det praktiske samarbejde mellem de forskellige virksomheder og organisationer inden for sjette rammeprogram for forskning, de europæiske teknologifora, og lette ibrugtagning af bredbånd i områder, hvor infrastrukturen er mangelfuld. En forbedring af lovgivningen i forbindelse med storstilede projekter eller venturekapitalfonde af europæisk tilsnit kan hjælpe til at sænke omkostningerne og reducere risici og dermed skabe nye muligheder for et bidrag fra EIB-koncernen.

EIB har spillet en særlig rolle i udviklingen af de transeuropæiske net og fremskridtene med realisering af Lissabon-målene. I de sidste ti år har den stillet 50 mia. EUR til rådighed i lån til transeuropæiske net i Unionen og yderligere 10 mia. EUR i lån til de tiltrædende lande. Den har gode resultater med at støtte infrastrukturprojekter i offentlig-private partnerskaber med lån på over 10 mia. EUR i de seneste år såvel som garantier og anden bistand. Der er disponeret over yderligere 15 mia. EUR til Lissabon-målene inden for viden i første fase af i2i-initiativet.

Den har inden for sin eksisterende planlægning afgivet en fast tilsagn om at ville bevilge ca. 50 mia. EUR indtil årtiets udgang til støtte af TEN-investeringer gennem en ny investeringsfacilitet og et yderligere beløb på 40 mia. EUR til støtte af forskning, udvikling og innovation gennem en videreførelse af Innovation 2010-initiativet til støtte af omstillingen til den videnbaserede økonomi (herunder bredbånd og eTEN). Disse faciliteter vil blive suppleret med bankens løbende støtte med garantier og gennem dens facilitet for struktureret finansiering såvel som løbende støtte gennem den europæiske investeringsfond (EIF) til risikokapital, der investeres i innoverende højteknologiforetagender i start-, indkørings- og udviklingsfaserne.

EIB finansierer også investeringer med en indirekte FUI-komponent. f.eks. uddannelsesvirksomhed. Det er afgørende for, at arbejdsstyrken kan anvende og udvikle innovation og nye teknologier. EIB har stillet betydelig lånekapital til rådighed (1-1,5 mia. EUR om året) i de sidste par år til uddannelsesaktiviteter.

EIB og det europæiske vækstinitiativ

- **EIB** er rede til at disponere for 50 mia. EUR i lån via TEN-investeringsfaciliteten til støtte af prioriterede TEN-projekter.
- **EIB-investeringer i forskning, udvikling og innovation.** EIB har allerede disponeret for 15,3 mia. EUR siden i2i-initiativet blev lanceret i 2000. Den agter at fortsætte med at udvikle disse aktiviteter til støtte af forskning, udvikling og innovation (FUI) inden for rammerne af Innovation 2010-initiativet, som også omfatter applikationer med relation til bredbånd og eTEN. såvel som uddannelse. Dette initiativ byder på ekstra 40 mia. EUR indtil 2010 og en bredere vifte af instrumenter, der er bedre afpasset efter behovene.
- EIB er rede til at styrke sin finansieringskapacitet via **faciliteten for struktureret finansiering** (SFF), som er vigtig for både støtten til TEN og FUI.
- **Støtte af innovation med risikokapital.** EIF-støtten af risikokapital, herunder Fællesskabets ETF-iværksætterfacilitet, repræsenterer 2,5 mia. EUR fordelt på 185 risikokapitalfonde, som støtter 1 500 højteknologivirksomheder med indtil 10 mia. EUR. EIB agter at øremærke endnu 500 mio. EUR til den relevante reserve, således at EIF kan øge sine investeringer med endnu ca. 1 mia. EUR i henhold til mandatet vedrørende risikovillig kapital.

Forslag til en udvidet indsats

Foruden de verserende forpligtelser er et bredt udvalg af innoverende finansieringsforslag til behandling, nemlig:

- Muligheden for EIB for at benytte (en del af) sine årlige overskud til at opbygge reserver til at styrke faciliteten for struktureret finansiering (SFF) og påtage sig en større del af risikoen ved prioriterede investeringsprojekter. En allokering til SFF-reserven af 200 mio. EUR vil muliggøre nye SFF-transaktioner til indtil 1,3 mia. EUR i henhold til de aktuelle kapitalallokeringskrav. EIB vil desuden revidere nøgleparametrene for SFF for at øge dens generelle kapacitet men under alle omstændigheder under overholdelse af forsvarlig bankpraksis.
- EIB kunne øremærke yderligere 500 mio. EUR til sin reserve til at øge EIF's potentiel for investering i venturekapital. Det ville give en ekstra kapacitet på 1 mia. EUR. EIF vil også kunne finansiere projekter i udviklingsfasen efter start- og indkøringsfasen.

- EIF agter at blive mere aktiv inden for venturekapital og garantier til trods for de herskende markedsvilkår. EIF vil styrke sin rådgivningsstøtte og faglige bistand til SMV'er på områder som kommercialisering af forskning og udvikling, venturekapital, garantiordninger og mikrokredit og generelt ordninger for finansieringsteknik. Fonden er endvidere indstillet på at foretage en gennemførlighedsundersøgelse af og fastlægge retningslinjer for en ny type instrument for investering med risikokapital med berøring til ekspertisecentre fra forskellige europæiske lande, som sigter mod at udfylde finansieringslækken mellem forskning og investering i første udviklingsfase.
- EIB agter at fremlægge forslag til et specifikt instrument til at opfylde mellemstore virksomheders behov i forbindelse med investeringsprojekter, der overstiger den globale låneloft (25 mio. EUR). Det vil også komme investering i FUI til gode.
- EIB agter at spille en mere aktiv rolle og styrke sin institutionelle rolle i samarbejde med medlemsstaterne og den private sektor for at dele sine omfattende erfaringer og ekspertise inden for udvikling af offentlig-private partnerskaber på såvel planlægnings- og projektplan, hvor dette er relevant. Den vil desuden kunne spille en rolle i udviklingen af securitisationsfinansieringsordninger for infrastruktur.
- EIB og Kommissionen agter yderligere at udforske muligheden for udvidelse af garantier med forsikringsbranchen og kapitalmarkederne.
- Kommissionen agter sammen med EIB-koncernen at udforske passende instrumenter til at støtte øgede egenkapitalinvesteringer i miljøteknologier.

4. HENSTILLINGER TIL DET EUROPÆISKE RÅD

- (1) Under henvisning til udviklingen siden lanceringen af det europæiske vækstinitiativ i juli 2003 retter Kommissionen følgende henstillinger med henblik på Det Europæiske Råds møde i oktober.

Henstilling 1: Det Europæiske Råd bør tilslutte sig det europæiske vækstinitiativ i dets rækkevidde og omfang som et middel til at styrke Unionens engagement i vækst, jobskabelse og øget konkurrenceevne.

- (2) Der er behov for et hurtigt fremskridt med behandlingen af vigtige verserende forslag i Rådet og Europa-Parlamentet for at kunne indkredse prioriteter for de transeuropæiske transportnet, navnlig jernbaneprojekter, at maksimere virkningerne af TEN-finansiering inden for transport, energi og nye kommunikationstjenester, at skabe større sikkerhed omkring investeringer i transportprojekter, at gøre reglerne for offentlige indkøb forenelige med kravene i forbindelse med komplekse infrastrukturprojekter som TEN og at supplere og forbedre lovgivningen på andre måder, som kan anspore til F&U og innovation ved at gøre denne aktivitet mere attraktiv for den private sektor.

Henstilling 2: Det Europæiske Råd bør opfordre Rådet og Europa-Parlamentet til inden Det Europæiske Råds møde i foråret 2004 at:

- vedtage de foreslåede ændringer af finansforordningerne for de transeuropæiske net, herunder eTEN
- nå til en fælles holdning til de nye TEN-T-retningslinjer med henblik på deres vedtagelse inden udgangen af 2004
- vedtage lovgivningspakken til modernisering af reglerne vedrørende offentlige indkøb, som desuden åbner mulighed for en konkurrencepræget dialog mellem ordregiverne og tilbudsgiverne
- vedtage forordningen og EF-patentet.

inden juni 2004

- vedtage forslaget om ændring af eurovignetsystemet
- nå til en fælles holdning om forslag til beskatning i forbindelse med moder- og datterselskaber og i forbindelse med virksomhedssammenslutninger.

- (3) For at maksimere de potentielle virkninger af EF-finansieringen med hensyn til at tiltrække private finansieringsmidler til investering må Kommissionen, EIB og medlemsstaterne udvide deres aktuelle indsats og samtidig finde innoverende løsninger, som kan stimulere investeringerne.

Henstilling 3: Det Europæiske Råd kunne opfordre:

a) medlemsstaterne til:

- i deres rapporter om gennemførelsen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for 2003 at redegøre for, hvordan de har realiseret målet med at om dirigere - dvs. samtidig med at de overordnede budgetrestriktioner respekteres - de offentlige udgifter i retning af vækstfremmende investeringer i fysisk og menneskelig kapital og viden¹³
- at benytte midtvejsrevision af strukturfondsstøttede programmer og tildelingen af resultatreserven i 2004 til at øge indsatsen inden for forskning og innovation med relation til Lissabon-strategien. I denne forbindelse udgør resultatreserven for regioner uden for mål 1 næsten 1 mia. EUR
- at gennemføre nationale strategier for at stimulere udbredelsen af bredbånd til utilstrækkeligt dækkede områder og derved fremme levering af bredbåndstjenester til den offentlige forvaltning, skoler og hospitaler og stimulere det offentliges brug og udvikling af bredbåndsbårne tjenester
- at fremskynde benchmarking, udveksling af erfaringer og forberedelse af indbyrdes forenelige reformer for at nå frem til målet med 3 % af BNP til F&U med den første række resultater medio 2004

b) EIB-koncernen til:

¹³ Henstilling 14 (s. 10 i KOM (2003) 170 endelig af 24.7.2003).

- hurtigt at implementere sin del af det europæiske vækstinitiativ og træffe de nødvendige beslutninger om tilpasning af sine finansieringsinstrumenter til behovene i målsektorerne under overholdelse af forsvarlig bankpraksis
- at styrke bankens evne til at finansiere investeringer og påtage sig større risiko i forbindelse med prioriterede investeringsprojekter med om nødvendigt en betydelig forøgelse af den specifikke SFF-reserve
- at udnytte de disponible muligheder i forbindelse med de aktuelle finansieringsfaciliteter til at støtte den nationale indsats for en hurtig gennemførelse af de prioriterede projekter, der er indkredset i dette initiativ
- at styrke Den Europæiske Investeringsfonds potentiel for investering og med henblik herpå tage de nødvendige skridt til at øge dens finansieringskapacitet med indtil 1 mia. EUR og desuden finansiere projekter i udviklingsfasen efter start- og indkøringsfasen
- at indføre et specifikt instrument til at opfylde mellemstore virksomheders behov i forbindelse med investeringsprojekter, der overstiger det globale låneloft (25 mio. EUR). Det vil også komme investering i FUI til gode
- at udforske alle muligheder og fremkomme med forslag til udvikling af en ny række innoverende ordninger for at udvide viften af redskaber til at støtte offentlige og private investeringer i forbindelse med venturekapital og garantier og med henblik herpå styrke sin evne til at stille garantier og benytte sin rådgivningsservice til strukturering af innoverende SMV-finansieringsordninger
- at vurdere resultaterne af gennemførlighedsundersøgelsen af og fastlægge de praktiske retningslinjer for en ny type instrument for investering med risikokapital med berøring til ekspertisecentre fra forskellige europæiske lande, som sigter mod at udfylde finansieringslakunen mellem forskning og investering i første udviklingsfase.

(4) Kommissionen, Rådet og EIB vil arbejde sammen om at afpudse dette initiativ forud for Det Europæiske Råds møde i december og arbejde videre med de politiske tiltag, der blev indkredset i juli.

Henstilling 4: Det Europæiske Råd opfordres til at notere sig, at Kommissionen agter:

Pr. december 2003

- at rapportere om gennemførelsen af det europæiske vækstinitiativ og at udarbejde en detaljeret køreplan for verserende tiltag forud for Det Europæiske Råds møde i december 2003
- at stille forslag til en forberedende aktion vedrørende sikkerhedsrelateret forskning med et budget på 65 mio. EUR mellem 2004 og 2006
- at forenkle procedurerne vedrørende statsstøtte til SMV'er, herunder reglerne for statsstøtte til F&U, i overensstemmelse med det forordningsudkast, der i øjeblikket er til konsultation, og som forventes vedtaget inden udgangen af 2003. Kommissionen vil undersøge behovet for offentlig støtte til små nye

forskningsintensive virksomheder set i forhold til konkurrence- og statsstøtteregele

- at stille forslag til en ændring af den eksisterende selskabslovgivning for at lette fusioner over landegrænserne
- at undersøge muligheden af en innoverende garantifacilitet til at støtte den private sektors finansiering af offentlig-private partnerskaber om TEN-projekter

Pr. juni 2004

- at offentliggøre en grønbog om regelaspekterne af offentlig-private partnerskaber
- at udarbejde forslag til en eventuel harmoniseret europæisk kapitalstruktur til at sikre gennemsigtighed i skattehenseende i transaktioner med risikokapital
- at fuldføre processen med lanceringen af den første serie af europæiske teknologifora.

Bilag 1: En køreplan for viden og net

Pr. december 2003

- Forenkling af procedurerne vedrørende statsstøtte til SMV'er, herunder reglerne for støtte til F&U (Kommissionen)
- Lancering af forberedelserne til sikkerhedsrelateret forskning
- TEN-forslag: prioritering af transportnet og tilpasning af finansieringsreglerne for TEN inden for transport og energi
- Forslag til ændringer af gældende selskabslovgivning for at lette grænseoverskridende fusioner
- Gennemførelse af nationale bredbåndsstrategier
- Midtvejsrevision af strukturfondene
- Det Europæiske Råd (december) gennemgår de første fremskridt

Pr. marts 2004

- Politisk enighed om prioriterede projekter for transeuropæiske transportnet og om finansieringsreglerne for TEN inden for transport, telekom og energi
- Endelig vedtagelse af planlagte foranstaltninger vedrørende offentlige indkøb og EF-patent

Pr. juni 2004

- Endelig vedtagelse af forslag om ændring af eurovignet-systemet
- Enighed om forslag om skattemæssig behandling af moder- og datterselskaber og fusioner
- Grøn bog om offentlig-private partnerskaber og om lovgivningen for offentlige indkøb
- Forslag fra Kommissionen om en eventuel harmoniseret europæisk kapitalstruktur for at sikre skattemæssig gennemsigtighed i risikokapitaltransaktioner
- Kommissionens færdiggørelse af oprettelsen af de første europæiske teknologifora

Pr. december 2004

- Endelig vedtagelse af prioriterede projekter for transeuropæiske transportnet og af finansieringsreglerne for TEN inden for transport, telekom og energi

Desuden vil Kommissionen fortsat arbejde tæt sammen med EIB for at udforme forslag til det europæiske vækstinitiativ.

EIB/EIF-køreplan

April 2003/juni 2003: bestyrelsen og styrelsesrådet godkender iværksættelsen af Innovation 2010-initiativet

Oktober 2003: forslag til bestyrelsen om nye tildelinger til venturekapitaltransaktioner (500 mio. EUR) og SFF-transaktioner (250 mio. EUR); efterfølgende forslag til styrelsesrådet

Oktober 2003: forslag til bestyrelsen om lancering af et specifikt instrument for mellemstore virksomheders investeringsprojekter, navnlig i FUI; dertil knyttede praktiske retningslinjer, som Kommissionen skal udarbejde

December 2003: godkendelse af EIB's "Corporate Operational Plan" (COP) for 2004-2006, herunder EIB's bidrag til vækstinitiativet. TEN-investeringsfaciliteten (TIF) tager formelt i brug. Innovation 2010-initiativet bringes på linje med vækstinitiativet.

December 2003: EIF iværksætter (med finansieringsmidler fra GD Forskning) gennemførlighedsundersøgelsen/de praktiske arrangementer for en ny type risikokapitalinstrument for ekspertisecentre og udfyldning af lakunen mellem forskning og den tidligere investeringsfase. Der vil da kunne gennemføres en pilotordning medio 2004.

December 2003: godkendelse af EIF's COP, herunder forslag til en række nye innoverende ordninger omfattende offentlige og private venturekapitalinvesteringer, efter samme model som EIF-ERP-faciliteten i Tyskland, med henblik på at øge investeringerne i FUI. COP skal også omfatte forslag til i 2004 at forbedre garanti- og rådgivningskapaciteten i forholdet til SMV'er.

Marts 2004: fremskridtsrapport om vækstinitiativet med foranstaltningerne på plads og de første transaktioner i gang eller indkredset (med henblik på Det Europæiske Råds møde i foråret)

Juni 2004: midtvejsrevision af COB og EIB's bidrag til vækstinitiativet; rapport til styrelsesrådet

December 2004: godkendelse af EIB's "Corporate Operational Plan" for 2005-2007, herunder eventuelle tilpasninger af EIB's bidrag til vækstinitiativet.

Bilag 2: Sammenfatning af aktioner/oplysning om de relevante EU-ressourcer

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over de vigtigste aktioner i vækstinitiativet. I de tilfælde, hvor det er relevant, angives de relevante EU-ressourcer, idet det understreges, at det er den private sektor, der skal spille den centrale rolle i forbindelse med investeringer i net og viden.

AKTION	RELEVANTE RESSOURCER
Net	
<p><i>Transport</i></p> <p>Prioriterede projekter og ajourførte finansieringsregler</p>	<p>Behov for en samlet investering på 220 mia. EUR frem til 2020 (160 mia. EUR frem til 2010)</p> <p><u>Aktuel EF-støtte</u> EU's TEN inden for transport 600 mio. EUR pr. år</p> <p>EIB's TEN-investeringsfacilitet (TIF) 50 mia. EUR (2004-2010)</p> <p>Samhørighedsfond Op til 1,5 mia. EUR til infrastrukturinvesteringer (2000-2006)</p>
Eurovignet-forslag	Intet
Galileo	<p>EU's TEN inden for transport 550 mio. EUR (2002-2005)</p> <p>Sjette rammeprogram for F&U 100 mio. EUR (2003-2006)</p>
<p><i>Bredbånd og eTEN</i></p> <p>eEurope 2005-handlingsplanen</p> <p>eTEN-finansieringsafgørelse</p>	<p>Strukturfondsstøtte til bredbånd og andre telekomnet 5,5 mia. EUR (2000-2006)</p> <p>eTEN-programmet 400 mio. EUR (2000-2005)</p> <p>Sjette rammeprogram for F&TU 4 mia. EUR til informationssamfundsteknologier (2000-2006)</p>
<p><i>Aktioner til fremme af grænseoverskridende projekter</i></p> <p>Håndtering af forskriftsmæssige spørgsmål vedrørende offentlig-private partnerskaber (grønbog)</p> <p>Forslag om skattemæssig behandling af moder- og datterselskaber og fusioner</p>	<p>Intet</p> <p>Intet</p>

Viden	
<p>Forskning og udvikling</p> <p>Europæiske teknologifora i nøglesektorer, f.eks. inden for luftfart, brint, nanoteknologier osv.</p> <p>Støtte til opstart og højteknologiske SMV</p>	<p>Sjette rammeprogram for forskning og udvikling 17,5 mia. EUR (2003-2006)</p> <p>Strukturfondsstøtte til forskning, teknologisk udvikling og innovation på 10,5 mia. EUR (2000-2006)</p> <p>EIB's i2i- og Innovation 2010-initiativ ca. 50 mia. EUR (2000-2010)</p> <p>EIF-støtte til risikokapital, herunder ETF-opstartfaciliteten på 2,5 mia. EUR (der skal forhøjes med 1 mia. EUR)</p>
<p>Innovation og forskningsrelateret uddannelse</p>	<p>Den Europæiske Socialfond 20 mia. EUR til IKT-kvalifikationer og 7 mia. EUR til udvikling af iværksætterevner (2000-2006)</p>
<p>Forberedelser til sikkerhedsrelateret forskning</p>	<p>EU-budgettet 65 mio. EUR (2004-2006)</p>
<p>Forenkling af regler vedrørende statsstøtte til små og mellemstore virksomheder</p>	<p>Intet</p>
<p>Eventuel harmoniseret europæisk risikokapitalstruktur</p>	<p>Intet</p>